

Vaccinationskampanj säsongen 2026-2027

Lunchföreläsning, Läkemedelskommittén 260915

Maria Tempé, smittskyddsläkare och ordförande för Y-VAC

Kampanj säsongen 2026-2027

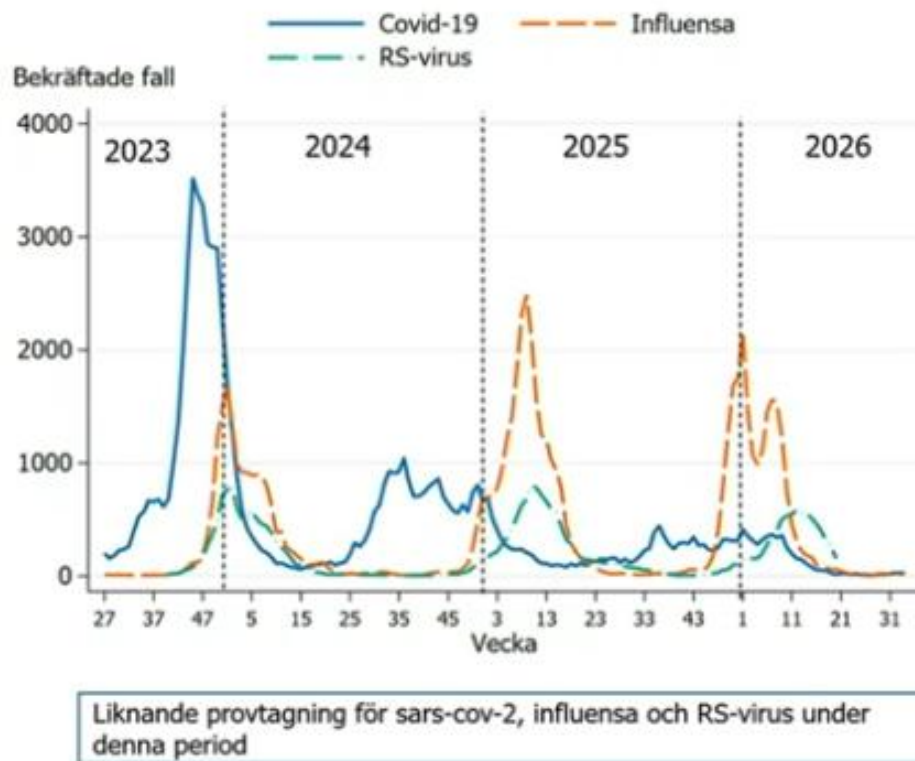

Start **2 november** för
samvaccination covid-19
och influensa.

Influensans förmodade topp styr vaccinationsstarten

Smittspridningen av covid-19, influensa och RS-virus säsongen 2025-2026

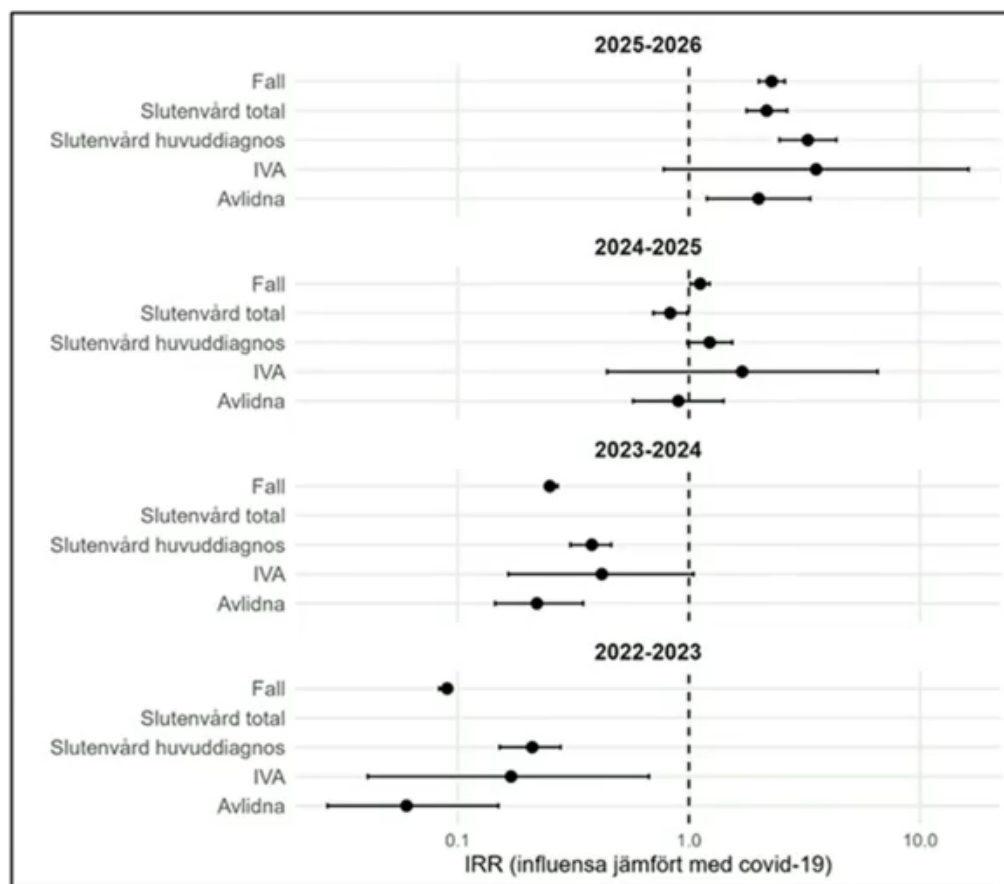
- Influensa: dubbeltopp
- RSV: sen säsong
- Covid-19
 - Viss sommarspridning 2025
 - ingen vintervåg

- Influensan har kommit senare än covid-19 de tre senaste säsongerna..
- Influensan orsakade större toppar än covid-19 de två senaste säsongerna.

Bildkälla: Folkhälsomyndigheten 2026.

Sjukdomsburden är nu högre för influensa

Säsongerna 2022-2023, 2023-2024:
högre börda covid-19.

Säsongen 2024-2025: Liknande
börda covid-19 och influensa.

Säsongen 2025-2026: Högre börda
influensa.

De två senaste säsongerna ingen
riktig vintersäsong för covid-19.

Gällande rekommendationer 2026 – 2027

INFLUENZA –
SAMMA SOM TIDIGARE!

Alla 65+

COVID-19 –
SAMMA SOM I FJOL!

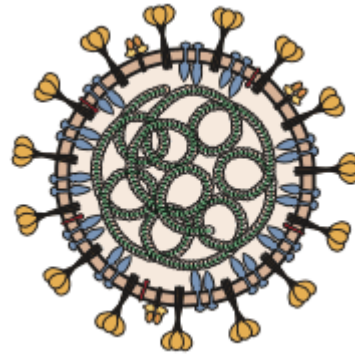
Alla 75+

Influensa – rekommenderade grupper

1. Personer från det år de fyller 65 år (dvs födda 1961 eller tidigare)
2. Personer från 6 månader till 64 år som tillhör en medicinsk riskgrupp
3. Hushållskontakter till personer med kraftigt nedsatt immunförsvar
4. Vård- och omsorgspersonal som arbetar nära patienter eller omsorgstagare i riskgrupp

Covid-19

- ✓ Alla 75+ år
- ✓ Riskgrupper 50-74 år
- ✓ Personer med nedsatt immunförsvar (t ex njursvikt, blodcancer och Downs syndrom) 18-49 år

Sedan förra säsongen gäller:

- Gravida rekommenderas **inte** längre vaccination mot covid-19
- Vårdosen borttagen
- Den som haft laboratoriebekräftad covid-19 innevarande säsong behöver inte vaccinera sig – exakt datum för hösten 2026 ej kommunicerat (kommer att publiceras på Folkhälsomyndighetens webbplats).

Tillgängliga vacciner

Influensa

- Standarddos: Influvac
- Förstärkt: Fluad
- Nasal administration barn: Fluenz

Covid-19

- mRNA-vaccin Comirnaty XFG
- Proteinbaserat vaccin Bimervax XFG

Standarddosvaccin – Influvac

- Trevalent – alla stammar uppdaterade i år
- Säljs av företaget Viatris
- Godkänt från 6 månaders ålder
- Alla utom SÄBO-populationen erbjuds Influvac
- Administreras i.m. i första hand (s.c. vid blödningsrisk)
- Kan innehålla rester av ovalbumin/hönsprotein (ägg).

Flera svenska regioner kommer att ha Fluarix (GSK) som standarddosvaccin, då influensavaccin upphandlas nationellt med två avropsgrupper.

Förstärkt influensavaccin på SÄBO

- Fluad – användes i RVN säsongen 2023-2024, 2025-2026
- Trevalent, adjuvanterat (MF59)
- Äggbaserat
- Ger kraftigare, bredare (korsreaktivitet) och mer långvarigt immunsvär
- Säljs av företaget Seqirus
- Godkänt från 50 år
- Erbjuds i RVN, enligt FoHM:s rekommendationer, enbart till personer på SÄBO
- Endast verksamheten Vaccination och provtagning kan beställa

Nasal administration för barn - Fluenz

- Levande, försvagat vaccin
- Administreras som nässpray
- Godkänt för barn 2-17 år
- Liten användning i RVN – fåtal doser
- Säljs av företaget AstraZeneca
- Beställs som andra vacciner
- Kan innehålla rester av äggalbumin

Covid-19-vaccin

Comirnaty XFG

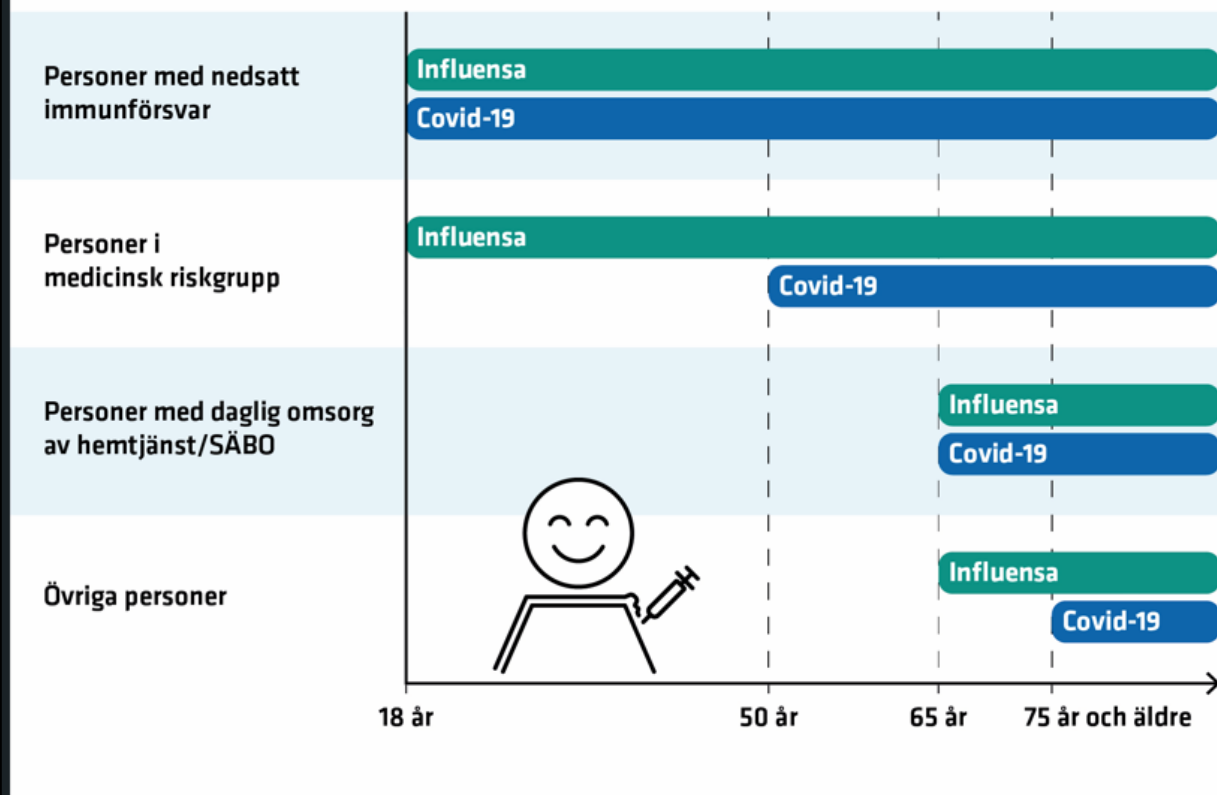
- Uppdatering av mRNA-vaccinet som använts sedan 2020
- Anpassat efter varianter av covid-19 som cirkulerar nu
- XFG är en omikronvariant som tillhör familjen JN.1
- Från företaget Pfizer
- Doser tillhandahålls av Folkhälsomyndigheten kostnadsfritt för regionerna (sista säsongen)
- Endast en styrka för barn (10 ug) – vaccination av barn endast till ett fåtal efter läkarordination.

Prioriteringar

1. SÄBO först
2. Äldre och riskgrupper som ska samvaccineras går före vård- och omsorgspersonal, yngre och friskare individer.
3. Grupper som inte ingår i rekommendationer kan vaccinera sig mot influensa till självkostnadspris **om** det finns vaccin kvar efter att de rekommenderade grupperna är vaccinerade. Kommer sannolikt inte att erbjudas före årsskiftet.
4. Vaccination mot covid-19 utanför rekommenderade grupper, där medicinsk indication saknas, kan erbjudas **om** det finns vaccin kvar och **om** personer som ingår i rekommenderade grupper eller har annan medicinsk indikation är färdigvaccinerade. OBS! Läkardordination krävs när vaccin ges utanför rekommendationen.

Rekommendationer om vaccination mot influensa och covid-19

För personer som är 18 år och äldre

Personer med svår grundsjukdom eller tillstånd som ökar risken för allvarlig sjukdom vid covid-19, till exempel svår lungsjukdom eller flerfunktionsnedsättning, rekommenderas vaccination mot covid-19 oavsett ålder.

Hushållskontakter till personer med kraftigt nedsatt immunförsvar och vård- och omsorgspersonal rekommenderas influensavaccination.

Pneumokockvaccination

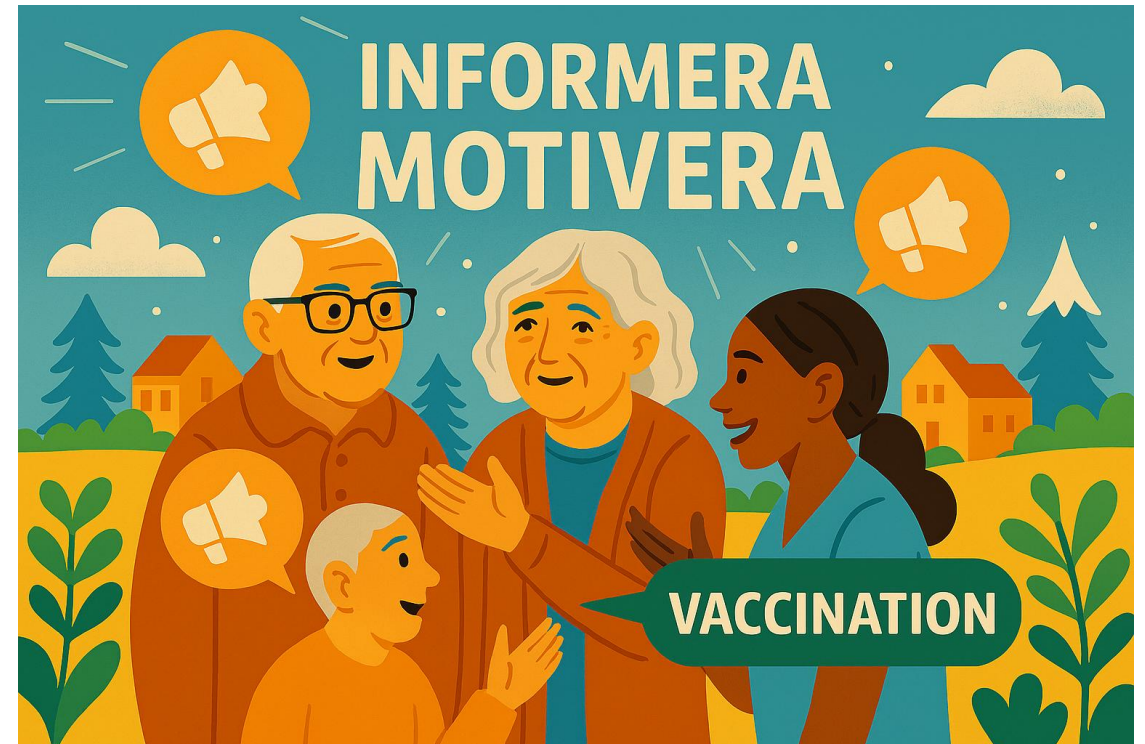
- Nationellt särskilt vaccinationsprogram för riskgrupper och personer det år de fyller 65 år. **OBS! Åldern sänkt från 75 år till 65 år (födda 1961) den 1 september 2026!**
- Uppdaterad rekommendation från Folkhälsomyndigheten 1 september 2026:
 - ✓ Konjugatvaccin med minst 20 serotyper rekommenderas. Finns idag två godkända: Prevenar 20 (PCV20) och Capvaxive (PCV21).
 - ✓ Vissa särskilda riskgrupper (aspleni/hypospleni, likvorläckage) rekommenderas både konjugatvaccin och polysackaridvaccin: Pneumovax (PPV23). **OBS! Produktionen av Pneumovax upphör inom kort! Säljs så länge lager finns kvar.**
 - ✓ Personer med aspleni/hypospleni rekommenderas PCV21.
 - ✓ De som är tidigare vaccinerade med konjugatvaccin med <20 serotyper eller PPV23 rekommenderas vaccination med PCV20 eller PCV21 tidigast ett år efter senaste vaccinationen.

Pneumokockvaccination fortsättning

- Statlig satsning under tre år (sept 2026 – aug 2029) på vaccination för alla 65 år och äldre som är ovaccinerade eller inte fått ett 20/21-valent konjugatvaccin mot pneumocker tidigare.
- Minst ett år ska ha gått sedan senaste vaccination med PPV23 eller PCV<20.
- I Västernorrland erbjuds pneumokockvaccin samtidigt som influensa och covidvaccin (ej på SÄBO). Olika injektionsställen ska användas. Om tre sprutor inte är lämpligt vid samma tillfälle, bokas tid för pneumokockvaccin senare (inget absolut tidsintervall finns).
Administreras i.m.
- Prevenar20 är upphandlat för närvarande. Nytt avtal från 1 december 2026 där Capvaxive är upphandlat.
- Konjugatvaccin ges en gång – ingen rekommendation om påfyllnadsdoser. (Undantag stamcellstransplanterade som har särskilt schema med minst tre doser).

Sprid budskapet!

- Du som vårdpersonal har en mycket viktig roll genom att **informera och motivera** patienter och omsorgstagare du möter till vaccination
- Prata med äldre anhöriga och bekanta om vaccination – bli en ambassadör!
- Hjälp till att hitta information om bokning på 1177.se, dela ut telefonnummer till bokningen
- Skriv ut och sätt upp våra affischer i väntrum, personalrum, andra lokaler där äldre och riskgrupper samlas.
- Ta chansen att vaccinera dig själv om du jobbar patientnära – när det blir din tur! Håll utkik efter info på intranätet, fråga din chef.

Hur når vi äldre, sköra med hemtjänst?

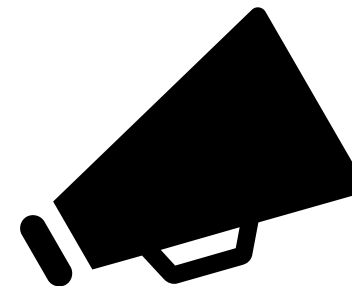
- Sårbara grupp, hög risk för allvarlig sjukdom av covid-19 och influensa.
- Den grupp som är svårast att nå.
- Vaccinationstäckningen är högre hos personer på SÄBO och ”pigga” äldre som klarar sig själva.
- Kommunerna får vykort att distribuera till målgruppen.
- Regionen erbjuder vaccination på flera platser, så att avståndet till vaccinationslokal inte blir för långt.
- Kommuner uppmanas hjälpa till med bokning.
- Personer som har hemsjukvård/hemtjänst och inte kan ta sig till en vaccinationslokal ska kontakta sin kontaktperson för möjlighet till vaccination i hemmet.

Personer boende på SÄBO

- Verksamheten för Vaccination och provtagning ansvarar för vaccination på SÄBO. Ordination sker vanligen av primärvårdsläkare ansvarig för aktuellt boende. Administration av vaccin utförs antingen av vaccinationsverksamhetens personal eller kommunens sjuksköterskor enligt lokala överenskommelser.
- Vaccinationsinsatsen kan delas upp om det är logistiskt genomförbart. Tidigare start för covid-19-vaccination i så fall.

Kommunikationsinsats

- ✓ Reklamkampanj i media planeras, även tryckta affischer
- ✓ Sms med information om vaccination till äldre årsgrupper
- ✓ Affischer för egen utskrift – kommer att finnas på regionens webbsidor och kan användas av både regional och kommunal vård och sättas upp i väntrum, på boenden, i personalrum
- ✓ Lokalmedia (TV, radio, press)
- ✓ Vykort till personer med hemtjänst – distribueras av hemtjänstgrupperna. Tillhandahålls av regionen.
- ✓ 1177.se – nationell information och lokala tillägg.
- ✓ Regionens sociala medier med inlägg Facebook, Instagram.
- ✓ Väntrums-TV.
- ✓ Nationell kampanj från Folkhälsomyndigheten.
- ✓ Faktablad från Folkhälsomyndigheten (se webbplatsen).
- ✓ Träffar med pensionärsföreningar.

Bokning och utförande

- Vaccination mot influensa, covid-19 och pneumokocker erbjuds på regionens vaccinationsmottagningar.
- Tillgängliga mottagningar varierar över tid och visas i [Mitt Vaccins bokningsvy](#) – nås via 1177.se.
- Bokning görs via Mitt Vaccin som nås via 1177.se (utan e-legitimation) eller via telefon **0611-80400** måndag – fredag kl. 8-16 (lunch kl. 12-13). Se [Boka tid för vaccination i Västernorrland – 1177](#)

Innehållet gäller för Västernorrland

Boka tid för vaccination i Västernorrland

Här hittar du information om var du kan boka tid för olika vaccinationer.

Boka vaccinationstid

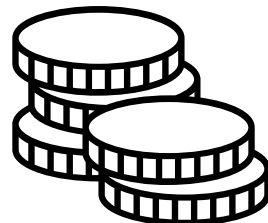
Klicka på länken [Mitt vaccin](#) så kan du boka din vaccination. När du har klickat så får du via en karta upp de vaccinationsenheter som erbjuder vaccination. Du kan sedan välja vilken enhet du vill boka på. Du behöver inte ha en e-legitimation för att boka din tid.

Om du hellre vill boka en tid via telefon så går det bra att ringa 0611-804 00 (telefontid 08.00-16.00, lunchstängt 12-13.00)

[Mitt Vaccin-enheter Region Västernorrland](#)

Avgifter för vaccin

Se avgiftshandboken,
bilaga vaccin!

- Vaccination mot **covid-19 och influensa** är helt avgiftsfri för personer som ingår i de rekommenderade ålders- och riskgrupperna.
- Vaccination mot influensa till vård- och omsorgspersonal är inte avgiftsfri, men bekostas vanligen av arbetsgivaren. Regionen står för vaccinationskostnaden för sina medarbetare som rekommenderas vaccination.
- Friska personer under 65 år (influensa) respektive 75 år (covid-19) som inte tillhör riskgrupp kan vaccinera sig till självkostnadspris (stickavgift + vaccinpris) *efter att de rekommenderade grupperna prioriterats*. OBS! Läkardordination utanför rekommendation! Covid-19-vaccin tillhandahålls kostnadsfritt, men stickavgift tas ut.
- Vaccination mot pneumokocker är helt avgiftsfri för grupper som ingår i det särskilda nationella vaccinationsprogrammet och personer 65+. För övriga rekommenderade grupper (tidigare invasiv pneumokocksjukdom, rökare, personer med alkohol- eller narkotikamissbruk <65 år) tas stickavgift ut, men vaccinet är avgiftsfritt.

Registrering i Mitt vaccin – superviktigt!!!

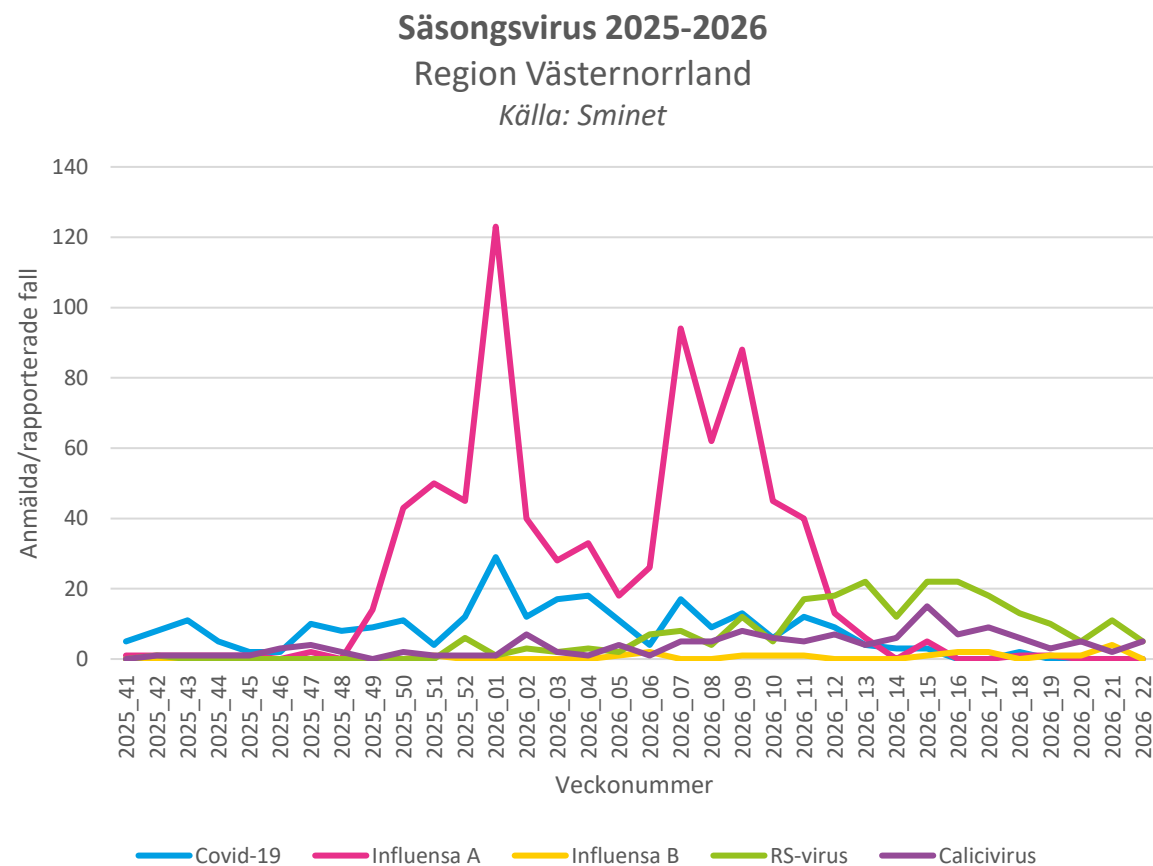
- Regionens vaccinationsjournal, även kommunerna har tillgång
- Mycket viktigt att VARENDA dos registreras korrekt
- Vaccination mot covid-19 ska enligt lag registreras i nationella vaccinationsregistret (NVR), liksom pneumokockvaccination inom det särskilda nationella vaccinationsprogrammet - data hämtas från Mitt vaccin.
- Influensavaccinationerna rapporteras av Smittskydd till Folkhälsomyndigheten som i sin tur rapporterar till WHO – data hämtas från Mitt vaccin.
- Pneumokockvaccinationerna som sker genom den särskilda statliga satsningen ska rapporteras för att ersättning till regionen ska utgå – data hämtas från Mitt vaccin.
- Insamlade data behövs för regionens uppföljning av vaccinationsinsatsen i realtid och inför kommande säsonger samt för Folkhälsomyndighetens uppföljning och framtida vaccinationsrekommendationer!

Mitt vaccin

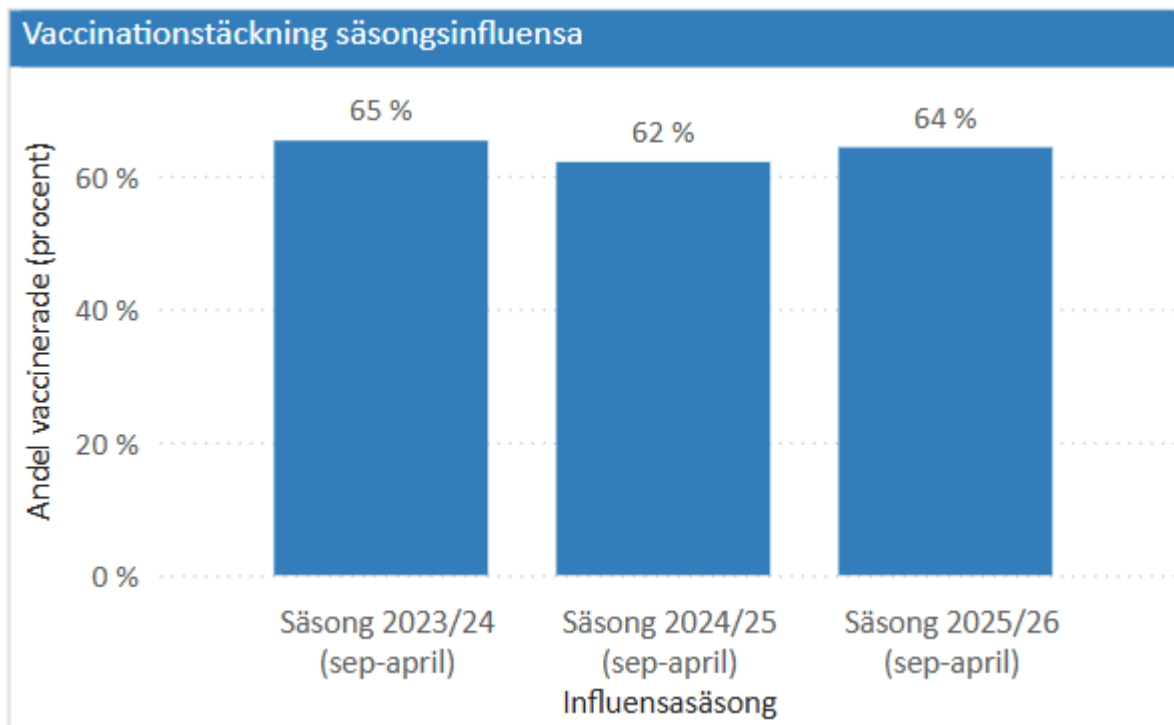
- Verksamhetschef ansvarar för att ordinatorer och vaccinatorer kan använda Mitt Vaccin korrekt.
- Behörigheter beställs via IT-självservice. (Kommunal verksamhet: kontakta verksamheten för vaccination och provtagning för mer information).
- Medarbetare i regionen kan hitta information och utbildning via intranätet:
<https://intranat.rvn.se/sv/information-och-arbetssatt/service-och-stod-i-arbetet/support-och-felanmalan/system-och-programvara/mittvaccin/>
- Finns i vissa fall ett uthopp från Cosmic till Mitt vaccin.
- OBS! Rapportera problem och fel med Mitt vaccin så att systemet kan förbättras!
Funktionsbrevlåda: mittvaccin@rvn.se

Övervakning smittspridning

- Smittskydd Västernorrland sammanställer statistik kontinuerligt från systemet Sminet, publicerar regelbundna rapporter på regionens intranät under säsong.
- **Slutenvårdsbelastning kommer inte kunna följas säsongen 2026-2027 då Bedlog upphört.**
- Folkhälsomyndigheten publicerar veckorapporter för säsongsvirus under säsongen.

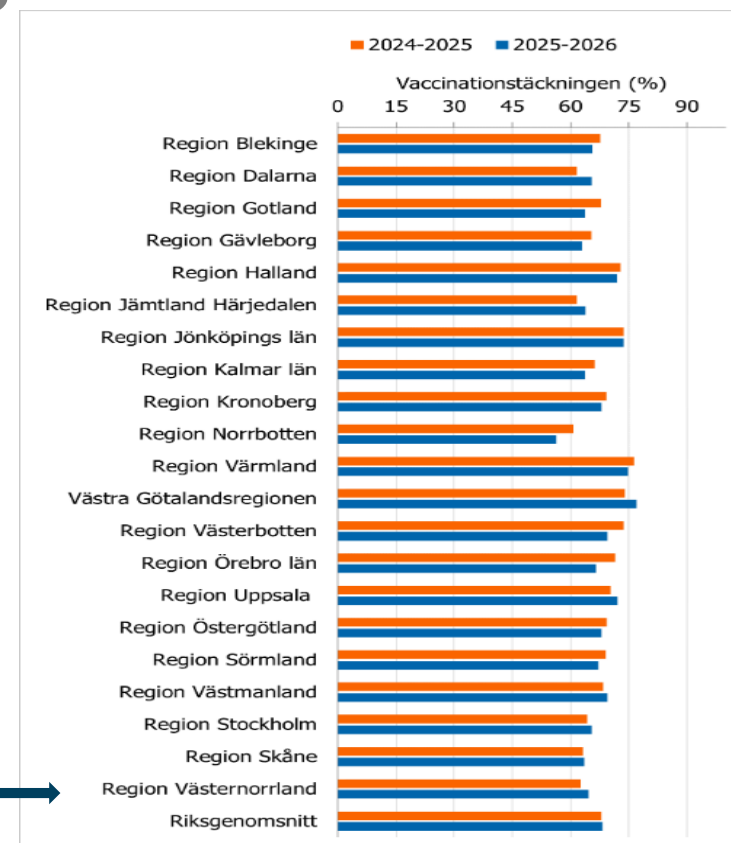

Övervakning vaccinationstäckning

Åldersgrupp 65 år och äldre Västernorrland senaste tre säsongerna hos folkbokförda.

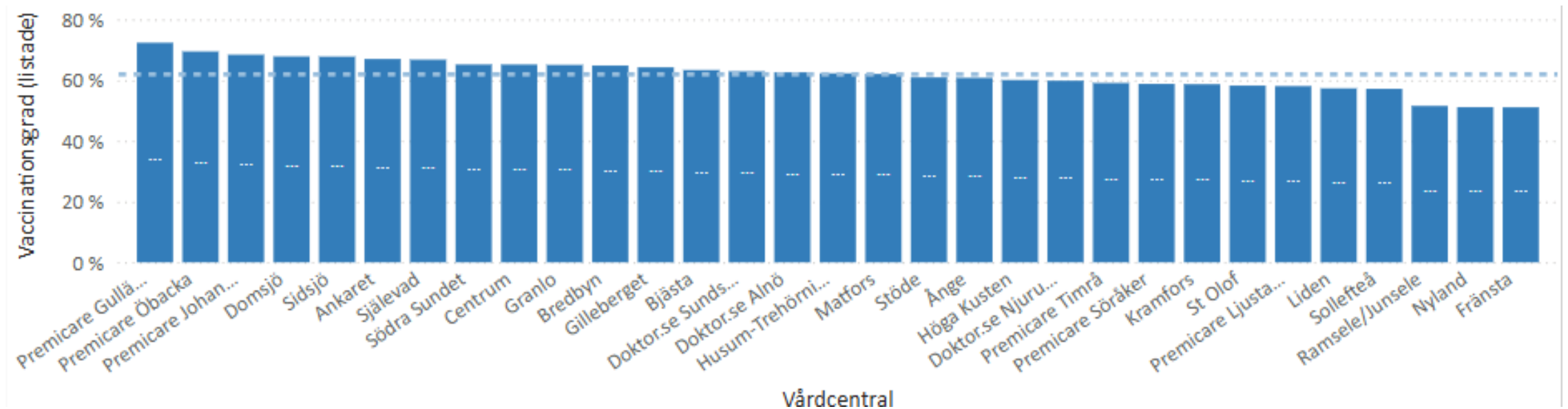
Vaccinationstäckning för covid-19 i gruppen 75 år och äldre blev 73 % säsongen 2026-2027.

Vaccinationstäckning influensa Sveriges regioner de senaste två säsongerna.

Västernorrland 2026-2027: 65 %. Rikssnitt 68 %. Mål: 75%.

Skillnader utifrån listning på HC/VC

Stor variation i vaccinationstäckning mellan listade på olika vård-och hälsocentraler. Från ca 70 % till ca 50 % av listade i åldersgruppen 65 år och äldre.

Provtagning

Influenza A/B, RS-virus och SARS-CoV-2 RNA, Nph-

Ackrediterad: Nej
Kvalitetssäkrad: Ja

Provtagningsmaterial

Nasofarynxprovtagningskit från mole Bioscience med orangefärgad skruvkork, beställs från respektive laboratorium.

Eller provtagningskit BD ESwab Flexibel Minitip flocked blå (art. nr. 1143402 OneMed).

- Provtagning sker på medicinsk indikation vid misstanke om influensa, covid-19 eller RS-virus.
- Kombinationsanalys med PCR-metodik för dessa tre virus. Finns på alla tre sjukhus.
- Läs provtagningsanvisningar från Laboriemedicin för mer information!
- Viktigt på äldreboende att provta de första fallen för att säkerställa vilken sjukdom det handlar om - möjlighet till behandling och profylax.
- På sjukhus viktigt att provta alla med misstänkt influensa, covid-19, RS-virus – för vårdhygieniska åtgärder, samvård, behandling.

Behandling och läkemedelsprofylax

Grupper som rekommenderas behandling och profylax

- Personer över 65 år
 - Gravida, ffa andra och tredje trimestern
 - Vuxna och barn med:
 - Kronisk hjärtsjukdom
 - Kronisk lungsjukdom som KOL och svår astma
 - Andra tillstånd som leder till nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft, tex extrem fetma, neuromuskulära sjukdomar eller flerfunktionshinder
 - Kronisk lever eller njursvikt
 - Diabetes typ 1 och 2
 - Kraftigt nedsatt immunförsvar pga sjukdom eller behandling
- Vid välgrundad misstanke om influensa kan läkemedelsbehandling påbörjas i väntan på provsvar.
 - Oseltamivir finns på sjukhusens somatiska vårdavdelningar, akutmottagningarna, centrala läkemedelsförrådet i Sundsvall och kan beställas till kommunala läkemedelsförråd. I första hand skrivs recept till ej sjukhusvårdade.
 - Regionala rekommendationer: Se Mitt läkemedel samt styrdokument *Tillgängliggöra läkemedel för behandling och profylax vid influensa - rekommendation i Västernorrland utifrån Läkemedelsverkets behandlingsrekommendation*.

Se [Läkemedelsverkets behandlingsrekommendation](#)

Utbrott på vårdavdelningar och inom äldreomsorg

- Kontakta regionens vårdhygieniska funktion för stöd och rådgivning
- Hör av er tidigt
- Kontaktuppgifter finns på regionens webbplats eller ring via växeln
- Viktigt att begränsa smittan och bibehålla vårdens kapacitet att vårda patienter med andra sjukdomar
- Möjlighet till profylax mot influensa till exponerade medpatienter/medboende (ordineras av ansvarig läkare).

Ordinationsrätt vaccin

- Läkare får ordinera alla vacciner.
- Sjuksköterskors ordinationsrätt för vaccin regleras i Socialstyrelsens föreskrift HSLF-FS 2018:43 som uppdaterats i november 2025.
- Distriktssköterskor och barnsjuksköterskor* eller sjuksköterskor med likvärdig specialistutbildning får ordinera vaccin mot:
 - ✓ Inflensa enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer till riskgrupper
 - ✓ Pneumokocker enligt det särskilda vaccinationsprogrammet för riskgrupper
 - ✓ Pneumokocker enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer till riskgrupper
 - ✓ Covid-19 enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer
- Sjuksköterskor med annan utbildning inom kunskapsområdet vaccinationsverksamhet får ordinera vaccin mot influensa, pneumokocker och covid-19 enligt ovan.
- Verksamhetschef ska bedöma utbildningen för sjuksköterskor som inte är distriktssköterskor eller barnsjuksköterskor* och dokumentera sitt beslut. En blankett finns för ändamålet på vaccinsidorna på vårdgivarwebben (ifyllbar pdf).

*Genomgått specialistutbildning inom hälso- och sjukvård för barn och ungdomar.

Utbildning för vårdpersonal

- Västernorrland har ingen egen **e-utbildning** som kan motsvara kunskapsområdet vaccinationsverksamhet och ge sjuksköterskor behörighet att ordinera vaccin mot influensa och covid-19.
- Y-VAC bedömer att exempelvis e-utbildning från Region Jönköping län (länk via vårdgivarwebbens vaccinsidor) uppfyller kraven i kombination med denna föreläsning, regional information på vårdgivarwebben och lokala anafylaxirutiner.
- Det finns även uppdragsutbildningar och högskoleutbildningar inom området vaccinationsverksamhet som motsvarar kraven.

Läs mer på

- [Region Västernorrlands vaccinationssidor på vårdgivarwebben \(rvn.se\)](https://rvn.se/vardgivarwebb/vaccinationer) Separata sidor om covid-19 och säsongsinfluensa
- Där finns också viktiga länkar till Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

